
TALE

Til:	Udviklingsministeren	J.nr.:	104.C.24-5
CC:		Bilag:	
Fra:	FNV	Dato:	23. maj 2005
Emne:	Samråd d. 26. maj 2005. Spørgsmål K: Ministeren bedes redegøre for regeringens overvejelser vedrørende sammenhængen mellem udvikling og handel med fokus på udviklingen i WTO og Doha-runden.		

Først vil jeg gerne for en god ordens skyld understrege, at WTO og handelspolitikken naturligvis er udenrigsministerens ressort. Både udenrigsministeren og jeg vil i salen d. 9. juni give en udførlig besvarelse af en forespørgsel om WTO-forhandlingerne samt om mulighederne for at sikre ulandene bedre handelsvilkår.

Jeg vil i dag kort tage hul på min besvarelse d. 9. juni:

Med mine briller på falder den store interesse for sammenhængen mellem handels- og udviklingspolitikken på et godt tidspunkt: Jeg har netop på regeringens vegne fremlagt en ny og ambitiøs strategi for handel, vækst og udvikling og en handlingsplan for erhverv, vækst og udvikling. Disse papirer udgør et langsigtet dansk bidrag i forhold til at sikre ulandene bedre vilkår for en sammenkædning af handel og udvikling.

Sammenhængen mellem markedsadgang, udviklings- og handelsteknisk bistand er utrolig vigtig. Vi skal derfor arbejde for et tæt samspil mellem disse. Det handelsrelaterede bistandsmål er først og fremmest at sikre, at de fattigste udviklingslande er i stand til effektivt at forfølge deres egne interesser under

handelsforhandlinger og til fuldt ud at udnytte den til en hver tid gældende adgang til omverdenens markeder. Hermed vil man kunne støtte handel som motor for udvikling og fattigdomsbekæmpelse.

Øget liberalisering af den internationale handel vil bidrage til øget vækst. Potentialet i handel som generator for vækst og fattigdomsbekæmpelse er stort. Hvor stort potentialet er, er svært at opgøre præcist. Men de fleste opgørelser danner basis for stor optimisme. Verdensbanken har f.eks. beregnet, at et mere udviklingsvenligt internationalt handelsregime vil kunne reducere antallet af fattige med 8% i 2015 – det vil reelt set betyde 140 millioner færre fattige mennesker i verden. Cirka halvdelen af disse vil bo i Afrika syd for Sahara.

Under arbejdet for at ~~genemføre~~ gennemføre Danmarks handelsliberale grundholdning er det vigtigt, at der tages særligt hensyn til de fattigste lande. De lande, som i dag ikke i tilstrækkelig grad er konkurrencedygtige på et frit globalt marked. Særligt er det vigtigt, at Afrika kommer med. Måltrettet bistand spiller en afgørende rolle for, at afrikanske lande kan få de fulde gevinster ved frihandel. For at de kan vinde ved globaliseringen.

Regeringen støtter Kommissionens udmelding om, at de fattigste udviklingslande ikke skal påtage sig nye WTO forpligtelser i forbindelse med Doha-forhandlingerne. Populært kaldet "A round for free". Der, hvor de fattige lande bør liberalisere, er således i første omgang i forhold til hinanden – ikke i forhold til EU, USA eller de konkurrencedygtige større udviklingslande. Særligt de afrikanske landes handelspolitik skal rettes mere mod åbning over for *regional samhandel*. Mange afrikanske lande er omfattet af 4-6 regionale handelsaftaler foruden de aftaler, de har indgået med EU og USA. Regional

handel er i dag meget mindre i Afrika end i andre regioner. Her er et stort uudnyttet handels- og vækstpotentiale. På længere sigt er det vigtigt at sikre de fattigste landes integration i verdenshandlen.

EU er de afrikanske landes vigtigste handelspartner, og *EU's politikker* er en dominerende faktor for Afrikas økonomiske vækst og udvikling. Danmark vil fortsat presse på for, at EU vedvarende sammentænker handels- og udviklingsbistanden.

EU yder betydelige handelspræferencer især til de fattigste udviklingslande. Med den ikke-diskriminerende handelsliberalisering, som forhandles i WTO, vil de fordelagtige præferencemarginer blive formindskede for u-landene. Danmark bør derfor være klar til at yde støtte til den strukturomlægning, som vil være nødvendig for, at udviklingslandene snarest vil kunne drage fordel af den fortsatte generelle liberalisering af handlen.

Særlige hensyn til de fattigste udviklingslande er således nødvendige. Men det er vigtigt at understrege, at fastholdelse af diskriminerende handelsordninger ikke er nogen god langsigtet løsning. Der skal være tale om tidsbegrænsede overgangsordninger, mens der gennemføres en nødvendig økonomisk omstrukturering med fokus på at kunne overkomme udbuds begrænsninger på nationalt niveau. Og så vil jeg understrege, at der er stor forskel på udviklingslandene. Det vil have en stor positiv betydning for verdensøkonomien – og i særdeleshed for de fattigste udviklingslande – hvis de større og stærkere af udviklingslandene liberaliserede deres handelsregimer.

Friere handel alene er ikke nok. Der er behov for målrettet bistand, som kan sætte udviklingslandene i stand til bedre at varetage deres interesser under handelsforhandlinger og udnytte de fremkomne markedsmuligheder især ved at reducere hindringerne mod en forøgelse af udbudet. Den største hindring i udviklingslandene er dårlige rammebetingelser for den private sektor.

Udvikling af den private sektor er kernen i vækst. Betingelserne for erhvervslivet skal forbedres, så det bedre kan betale sig at drive virksomhed i Afrika. Samtidig skal det gøres på en måde, der skaber en bæredygtig vækst, hvor miljø og mennesker også er i fokus. Der er på den baggrund behov for en sammentækning af tilgangen til handel og erhverv. Det er udgangspunktet for den føromtalte strategi og handlingsplan.

Hvad skaber et godt erhvervsklima? Her er der behov for at se på det enkelte land – udfordringerne er ikke altid de samme. Det vil være udgangspunktet for den danske bistand.

Helt grundlæggende vil en væsentlig forudsætning for et blomstrende erhvervsliv være politisk og makroøkonomisk stabilitet, som reducerer risici ved private investeringer. En forbedring af den offentlige forvaltning med reduktion af korrruptionen og forøgelse af effektiviteten er ligeledes en helt central forudsætning. Korrruption er ofte vækstens værste fjende.

Jeg vil under forespørgselsdebatten d. 9. juni komme meget mere ind på erhvervsdimensionen i den danske udviklingsbistand samt den multilaterale, handelsrelaterede bistand. Jeg ser frem til en god og konstruktiv debat om emnet.